

Observatie-instrument; 'Vijf rollen van de docent'

Teamleider:	Klas:	Datum:		
Docent:	Team:			
De Gastheer/vrouw	Een veilige leeromgeving	Observaties		
Aandachtspunten	Goede praktijken	obs	doc	col
Ontvangt de leerlingen in de les	Is de docent op tijd in het lokaal, hij ontvangt de leerlingen?			
	Heeft de docent de les voorbereid?			
	Heeft de docent een positieve uitstraling/benadering van de leerlingen?			
Hanteert gedrags- en omgangsregels	Is de docent duidelijk in wat hij van de leerlingen verwacht?			
	Regels zijn duidelijk en functioneel voor leerlingen			
	Hanteert regels redelijk en consequent			
	Spreekt leerlingen aan op ongewenst gedrag en stimuleert gewenst gedrag			
Verduidelijkt bij aanvang van de les de lesdoelen	Informeert de leerlingen bij de aanvang van de les over de lesdoelen			
	Vermeldt hoe de les aansluit bij wat voorafgegaan is			
	Maakt duidelijk wat het doel van de opdracht is en wat de leerlingen ervan zullen leren			
Geeft expliciet blijk van hoge verwachtingen	Spreekt positieve verwachtingen uit naar leerlingen over wat zij aankunnen			
	Is duidelijk voor leerlingen over wat de verwachtingen zijn			
	Geeft bevestiging en bemoediging naar leerlingen als het gaat om verwachtingen			
Werkt als docent als gastheer aan een veilige leeromgeving	Is stemgebruik en woordkeuze van de docent passend in de setting			
	Is de docent congruent in verbaal en non-verbaal gedrag			
Zorgt voor een ordelijk verloop van de les	Het in- en uitgaan van de klas verloopt ordelijk			
	Treedt tijdig en passend op bij ordeverstoringen			
	Houdt overzicht en heeft overwicht over de groep			
Observaties: Kolom 1: observant Kolom 2: door geobserveerde docent zelf Kolom 3: Collega docent / Teamleider	Draagt niet/nauwelijks bij = 1			
	Draagt onvoldoende bij = 2			
	Draagt voldoende bij = 3			
	Draagt in hoge mate bij = 4			

Observatie-instrument

Teamleider:	Klas:	Datum:		
Docent:	Team:			
De Presentator	<i>Een activerende leeromgeving</i>	Observaties		
<i>Aandachtspunten</i>	Goede praktijken	obs	doc	col
De docent neemt de leiding in de les	Neemt de docent de leiding in woord			
	Kiest de docent een strategische positie in het lokaal			
	Gebruik de docent ondersteunend non-verbaal gedrag in deze rol (oogcontact, mimiek, ondersteunende gebaren)			
Stemt instructie af op relevante verschillen tussen leerlingen	Zet leerlingen die minder instructie nodig hebben (alvast) aan het werk			
	Geeft aanvullende instructie aan groepjes of individuele leerlingen			
	Richt zich niet alleen op de middenmoot			
Zorgt voor interactieve instructie- en werkvormen	Zorgt voor werkvormen waarbij ook interactie tussen leerlingen mogelijk is			
	Is niet alleen zelf aan het woord maar maakt ook interactie tussen docent en leerlingen mogelijk			
Laat leerlingen hardop denken	Geeft leerlingen de gelegenheid hardop oplossingen te bedenken			
	Vraagt leerlingen oplossingen te verbaliseren			
Betrekt alle leerlingen bij de les	Geeft opdrachten die leerlingen aanzetten tot actieve deelname			
	Stelt vragen die leerlingen aanzetten tot nadenken			
	Zorgt ervoor dat leerlingen luisteren bij uitleg en tijdens de verwerking doorwerken			
Observaties: Kolom 1: observant Kolom 2: door geobserveerde docent zelf Kolom 3: Collega docent / Teamleider	Draagt niet/nauwelijks bij = 1			
	Draagt onvoldoende bij = 2			
	Draagt voldoende bij = 3			
	Draagt in hoge mate bij = 4			

Observatie-instrument

Teamleider:	Klas:	Datum:		
Docent:	Team:			
De Didacticus	<i>Een ordelijke en gestructureerde leeromgeving</i>	Observaties		
<i>Aandachtspunten</i>	Goede praktijken	obs	doc	col
Geeft goed gestructureerd les	Zorgt voor goede begeleiding bij oefenen, verwerking en dergelijke			
	Zorgt voor goede afwisseling van instructie			
	Zorgt voor duidelijk herkenbare componenten in de les (voordoen-activeren-overlaten)			
Gebruikt de leertijd efficiënt	Laat geen tijd verloren gaan aan begin, tijdens of aan einde van de les			
	Heeft lesdoel realistisch afgestemd op beschikbare tijd en houdt doel en tijd in de gaten			
	Laat zich niet afleiden door irrelevante zaken of gebeurtenissen			
Gaat na of de lesdoelen worden bereikt	Gaat na of de doelen van de les zijn bereikt			
	Gaat na wat de prestaties van de leerlingen zijn			
	Zorgt dat elke leerling weet wat hij/zij moet doen			
Maakt de gewenste leerhouding duidelijk	Leerlingen weten wat zij moeten doen, op welke wijze en met welk doel			
	Leerlingen weten hoeveel tijd voor de taak staat en welke hulp gebruikt mag worden			
	Zorgt dat de leerlingen weten of ze een beroep op de docent mogen doen			
	Zorgt dat de leerlingen weten of ze met andere leerlingen mogen overleggen			
	Zorgt dat de leerlingen weten of een actieve inbreng gewenst is			
Zorgt voor een doelmatig klassenmanagement	De lesmaterialen zijn ordelijk en toegankelijk georganiseerd in het lokaal			
	Organiseert de les met aandacht voor individuele leerlingen en groepjes			
	De lesmaterialen zijn afgestemd op het niveau en de ontwikkeling van de leerlingen			
Geeft feedback aan leerlingen	Gaat tijdens de instructie na of leerlingen de leerstof hebben begrepen			
	Gaat tijdens de verwerking na of leerlingen de opdrachten op een juiste manier uitvoeren			
	Geeft feedback op de wijze waarop leerlingen tot hun antwoord komen			
Betrekt de leerlingen actief bij de les	Stimuleert leerlingen door te werken			
	Laat de leerlingen niet wachten			
	Zorgt ervoor dat les niet nodeloos wordt verstoord			
Observaties: Kolom 1: observant Kolom 2: door geobserveerde docent zelf Kolom 3: Collega docent / Teamleider	Draagt niet/nauwelijks bij = 1			
	Draagt onvoldoende bij = 2			
	Draagt voldoende bij = 3			
	Draagt in hoge mate bij = 4			

Observatie-instrument

Teamleider:	Klas:	Datum:		
Docent:	Team:			
De Pedagoog	Een voorbeeldige leeromgeving	Observaties		
Aandachtspunten	Goede praktijken	obs	doc	col
Zorgt voor wederzijds respect	Stimuleert leerlingen naar elkaar te luisteren, laat leerlingen uitspreken			
	Treedt op wanneer er om leerlingen wordt gelachen			
	Houdt rekening met (culturele) verschillen en eigenaardigheden			
	Luister naar leerlingen en laat leerlingen ook uitspreken			
Zorgt voor een ontspannen sfeer	Spreekt leerlingen op een positieve manier aan, accepteert fouten van leerlingen			
	Reageert met humor en stimuleert humor			
	Maakt de sfeer in de groep en de omgang met elkaar zonodig bespreekbaar			
	Corrigeert leerlingen individueel op gedrag en niet op de persoon			
Geeft expliciet blijk van hoge verwachtingen	Spreekt positieve verwachtingen uit naar leerlingen over wat zij aankunnen			
	Is duidelijk voor kinderen over wat de verwachtingen zijn			
	Geeft bevestiging en bemoediging naar leerlingen als het gaat om verwachtingen			
	De docent benoemd gewenst gedrag			
Ondersteunt het zelfvertrouwen van leerlingen	Koppelt vragen en opmerkingen van leerlingen op een positieve manier terug			
	Maakt duidelijk bijdragen van leerlingen waardevol te vinden			
Daagt kinderen uit tot leren	Maakt leerlingen nieuwsgierig			
	Richt een leeromgeving in die uitdagend, rijk en geordend is			
	Richt een leeromgeving die veilig is voor leerlingen, fouten maken mag			
	Overtuigt leerlingen van de betekenis en relevantie van de leerinhouden			
Observaties: Kolom 1: observant Kolom 2: door geobserveerde docent zelf Kolom 3: Collega docent / Teamleider	Draagt niet/nauwelijks bij = 1			
	Draagt onvoldoende bij = 2			
	Draagt voldoende bij = 3			
	Draagt in hoge mate bij = 4			

Observatie-instrument

Teamleider:	Klas:	Datum:		
Docent:	Team:			
De Regisseur	Een veilige leeromgeving	Observaties		
Aandachtspunten	Goede praktijken	obs	doc	col
De docent heeft goed time-management	De docent zorgt voor een tijdige (niet vroegtijdig) en rustige afsluiting van de les			
	De docent geeft aan het hoe en wat van het vervolg van de les			
	De docent koppelt de les terug naar een tijdplanning			
	De docent blikt vooruit naar het vervolg			
De docent heeft goed klassenmanagement	De docent hanteert regels bij het afsluiten van de les			
	De docent vat de inhoud van de les samen			
	De docent evalueert de les en het lesverloop			
De docent sluit af als gastheer	Docent neemt een strategische positie in het lokaal in			
	De docent neemt afscheid van de leerlingen			
	De docent zorgt voor een ordelijk verloop bij het vertrek			
Observaties: Kolom 1: observant Kolom 2: door geobserveerde docent zelf Kolom 3: Collega docent / Teamleider	Draagt niet/nauwelijks bij = 1			
	Draagt onvoldoende bij = 2			
	Draagt voldoende bij = 3			
	Draagt in hoge mate bij = 4			